

Ziraat Odası ve İktisadi İşletmesinin yüklendiği KDV'nin İktisadi İşletmenin KDV beyanlarında indirim konusu yapıp yapılamayacağı hk

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	84695066-010.01[2013-Ka/1-Kdv/29]-8
Tarih	14.03.2014

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ZONGULDAK VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : 84695066-010.01[2013-Ka/1-Kdv/29]-8

14/03/2014

Konu : Ziraat Odası ve İktisadi İşletmesinin yüklendiği KDV'nin İktisadi İşletmenin KDV beyanlarında indirim konusu yapıp yapılamayacağı hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda,

... Ziraat Odası adı altında faaliyet gösterdiğiniz,

Zirai ürünlerin alım satımının yapıldığı ve Ziraat Odası satış mağazası adı altında iktisadi işletmenizin bulunduğu,

Ziraat Odanız ve İktisadi İşletmenizin faaliyetlerini yürütmek üzere Odanız adına bina inşaatına başladığınız,

Söz konusu bina inşaatına ait harcamaların kısmen Odanız tarafından kısmen de İktisadi İşletmeniz tarafından yapılacağı,

belirtilerek, Odanız ve İktisadi İşletmeniz tarafından yapılan harcamalarda yüklenilen katma değer vergisinin (KDV) İktisadi İşletmenize ait KDV beyanlarında indirim konusu yapıp yapılamayacağı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Ayrıca, ... Vergi Dairesi Müdürlüğü ile yapılan yazışma sonucunda; ... tarihinden itibaren ... sicil numarasında kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak sadece stopaj gelir vergisi mükellefiyet kaydınız bulunmakta iken, ... tarih ve ... sayılı dilekçeniz ile Ziraat Odanız adına aynı sicil numarasında Kurumlar Vergisi ve KDV mükellefiyeti tesis ettirerek, üyelerinize ve nihai tüketicilere perakende olarak tarım aletleri, tarım ilaçları, fidan ve tohum satışı işine başladığınız anlaşılmış olup, konuya ilişkin görüşümüz aşağıda açıklanmıştır.

KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi ile dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerin kazançları kurumlar vergisinin konusu kapsamına alınmış olup, aynı Kanunun 2 nci maddesinin beşinci fıkrasında da dernek veya vakıflara ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan sermaye şirketi ve kooperatif statüsünde bulunmayan ticari, sınai ve zirai işletmelerin iktisadi işletme olduğu; altıncı fıkrasında ise dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerin kazanç amacı gütmemeleri, faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunması, tüzel kişiliklerinin olmaması, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya iş yerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği; mal veya hizmet bedelinin sadece maliyeti karşılayacak kadar olması, kâr edilmemesi veya kârın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi niteliğini değiştirmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Dernekler tüzel kişilikleri itibariyle kurumlar vergisi mükellefi olmamakla birlikte, dernek tüzel kişiliğine bağlı iktisadi işletme oluşturacak nitelikte devamlı ticari, sınai ve zirai faaliyetlerin kurumlar vergisine tabi tutulması gerekecektir.

Öte yandan, aynı Kanunun 6 ncı maddesinde kurumlar vergisinin mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmış olup, safi kurum kazancının tespitinde Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesi ile Gelir Vergisi Kanununun 40 inci maddesindeki giderler, hasılatından indirim konusu yapılmaktadır.

Ayrıca, ticari kazancın tespitinde dikkate alınacak giderlerin indirim konusu yapılabilmesi için giderlerin tevsike esas belgelerle belgelendirilmesi ve bu belgelerin mükellef adına düzenlenmesi gerekmektedir.

Buna göre, vergi uygulamaları bakımından dernek olarak kabul edilen Ziraat Odanızın tüzel kişiliği itibarıyla kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunmamaktadır. Ancak, Odanıza ait ürünlerin üyelerinize ve nihai tüketicilere satışı ile ilgili faaliyetin ticari bir organizasyon (iş yeri açılması, personel istihdamı gibi) çerçevesinde yapıldığından Odanıza ait bir iktisadi işletme oluşacağından, bu iktisadi işletme nezdinde Odanızdan bağımsız olarak ayrı kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis edilmesi ve dolayısıyla söz konusu faaliyet sonucu elde edilen gelirlerin, ilgili hesap dönemine ait kurum geçici ve kurumlar vergisi beyannamesi ile beyan edilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, Odanızın meslek faaliyetlerini ve Odanıza bağlı iktisadi işletmenizin ticari faaliyetlerini yürütmek için yapılacak binanın tapuda Odanız adına tescil edilerek aktive alınması durumunda, Odanız veya iktisadi işletmenizin bu binanın inşaatı için yüklenmiş olduğu harcamaların, iktisadi işletmenizin kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkün değildir.

Ancak, iktisadi işletmenizin ticari faaliyetlerini yürüteceği söz konusu binanın ilgili bölümünün tapuda iktisadi işletme adına tescil edilmesi durumunda, iktisadi işletmenin yüklenmiş olduğu harcamaların, kurumlar vergisi matrahının tespitinde indirim konusu yapılması mümkündür.

KATMA DEĞER VERGİSİ YÖNÜNDEN:

3065 sayılı KDV Kanununun;

1/1 inci maddesinde; ticarî, sınaî, ziraî faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin, 1/3-g maddesinde; genel ve katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere, üniversitelere, dernek ve vakıflara, her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticarî, sınaî, ziraî ve meslekî nitelikteki teslim ve hizmetlerinin KDV ye tabi olduğu,

29/1 inci maddesinde; mükelleflerin yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan KDV den bu kanunda aksine hüküm olmadıkça faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen KDV yi indirebilecekleri,

29/3 üncü maddesinde, indirim hakkının vergiyi doğuran olayın vuku bulduğu takvim yılı aşılmamak şartıyla, ilgili vesikaların kanuni defterlere kaydedildiği vergilendirme döneminde kullanılabileceği,

30/d maddesinde; Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarına göre kazancın tespitinde indirimi kabul edilmeyen giderler dolayısıyla ödenen KDV nin indirim konusu yapılamayacağı,

34/1 inci maddesinde; yurt içinden sağlanan veya ithal olunan mal ve hizmetlere ait katma değer vergisinin alış faturası veya benzeri vesikalar ve gümrük makbuzu üzerinde ayrıca gösterilmek ve bu vesikaların kanunî defterlere kaydedilmek şartıyla indirilebileceği

hüküm altına alınmıştır.

60 No.lu KDV Sirkülerinin, "8.1.4. Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarına Göre Kazancın Tespitinde İndirimi Kabul Edilmeyen Giderler Dolayısıyla Ödenen KDV" başlıklı bölümünde konuya ilişkin gerekli açıklamalar yapılmıştır.

Buna göre, Ziraat Odanıza ait oluşan iktisadi işletmenin işlemleri KDV Kanununun 1/3-g maddesine göre KDV ye tabidir.

Odanızın mesleki faaliyetlerini ve Odanıza bağlı iktisadi işletmenin ticari faaliyetlerini yürütmek için yapılacak binaya ilişkin harcamaların Odanıza bağlı iktisadi işletmenin kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınması halinde, bu harcamalara ilişkin yüklenilen KDV nin, vergiyi doğuran olayın vuku bulduğu takvim yılı aşılmamak kaydıyla kanuni defterlere kaydedildiği dönemde indirim konusu yapılması mümkün bulunmaktadır.

Ancak, söz konusu harcamaların kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılamaması halinde, bu harcamalar nedeniyle yüklenilen KDV nin KDV Kanununun 30/d maddesi uyarınca indirim konusu yapılması mümkün değildir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026